

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 13 став (2) од Законот за јавно здравје ("Службен весник на Република Македонија бр. 22/2010 и 136/2011) Владата на Република Македонија на седницата одржана на 9.01.2012 година, донесе

НАЦИОНАЛНА ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА 2012 ГОДИНА

Јавното здравје е систем на знаења и вештини за спречување на болести, продолжување на животот и унапредување на здравјето преку организирани напори на општеството. Преку системот на јавно здравје се следи и анализира здравствената состојба на населението со цел да се подобри, преку влијанието врз факторите на ризик по здравјето како што се факторите на животната средина, причинителите на болести, начин на живеење и социо-економските фактори.

Национална годишна програма за јавно здравје е стандарден пакет на мерки и активности кои ги спроведуваат: Институтот за јавно здравје на Република Македонија и 10-те Центри за јавно здравје.

Програмата содржи мерки, задачи и активности за следење и проценка на здравјето и добросостојбата на населението, идентификување, предвидување, испитување, ублажување на здравствените проблеми и опасности во заедницата.

Основните функции на јавното здравје се точно дефинирани во член 6 став 1 од Законот за јавно здравје и претставуваат основа за спроведување на сите јавно-здравствени активности :

- Следење и проценка на здравјето и добросостојбата на населението
- заштита на здравјето, проценка на потребите и активностите потребни да се обезбеди заштита на здравјето на населението,
- превенирање на болести преку мерки на примарна и секундарна превенција,
- унапредување на здравјето и здравствената едукација во Република Македонија,
- подготовка и управување со јавно здравствени вонредни околности
- поддршка и спроведување на истражувања за здравјето

Во Програмата е утврден видот на задачите, содржината, обемот и роковите за нивно извршување, како и финансиски средства за реализација на Програмата. Во целина, оваа програма претставува здравствена безбедност на граѓаните во државата.

Моментална состојба:

Институтот за јавно здравје на Република Македонија (ИЈЗ на РМ) и 10-те Центри за јавно здравје (ЦЈЗ) кои имаат седишта во следните 10 општини: Битола, Кочани, Куманово, Охрид, Прилеп, Струмица, Скопје, Тетово, Велес и Штип, преку реализирање на задачите предвидени со член 10 и 11 од Законот за јавно здравје („Службен весник

на Република Македонија " бр. 22/2010) обезбедуваат спроведување на основните функции на јавното здравје.

Преку соработка со Институтот за медицина на труд на Република Македонија обезбедуваат и спроведување на одредби на поголем број на закони со кои се регулирани следењето, истражувањето и проучувањето на здравствената состојба на земјоделци и невработени, причините за појавата на болести кои имаат социјално-медицинско значење, како и влијанието на еколошките фактори врз здравјето, предлагање и преземање на мерки, заради заштита и унапредување на здравјето на целокупното население во Република Македонија.

Цел на програмата:

Националната Програма за јавно здравје во Република Македонија за 2012 година се изготвува со цел да се зачува и унапреди здравјето на населението, да се овозможи спроведување на основните функции и задачи на јавното здравје, преку организирани мерки и активности што ги превземаат државните органи, институциите, единиците на локалната самоуправа и други правни и физички лица во соработка со здравствените установи, да се обезбеди соодветен одговор во случај на јавно здравствена потреба и итност и појава на јавно здравствена вонредна околност, обезбедување и спроведување на меѓународните здравствени правила, се со цел да се зачува и унапреди здравјето на населението.

Со задачите од оваа програма се обезбедува остварување на загарантирани права, утврдени потреби и интереси на сите граѓани што имаат карактер на унапредување на здравјето и преземање на мерки и активности за спречување и сузбивање на заболувањата, како и остварување на задачите и активностите на Центрите за јавно здравје утврдени со член 110 од Законот за здравствената заштита и препораките на СЗО.

Извршители на програмата

Програмските активностите предвидени со „Националната годишна програма за јавно здравје,, ги спроведуваат следниве извршители:

- A. Центрите за јавно здравје за територијата за која се основани
- B. Институтот за јавно здравје на Република Македонија,
- C. Институт за медицина на труд на Република Македонија

Извршителите се должни да достават работен план со точна динамика и распоред за реализација на активностите согласно програмата до Министерството за здравство, најдоцна до 15. 1. 2012 година, како и предлог Национална годишна програма за јавно здравје за 2013 година, најдоцна до 31.9.2012 година.

Мерки, активности, очекувани резултати и индикатори за реализација на програмските цели

Реализирањето на задачите и активностите се врши организирано во подолу наведените четири основни превентивни јавно здравствени дејности, при што во Центрите за јавно здравје се спроведуваат само првите три дејности, додека пак програмските активности за "безбедност и здравје при работа и превентивна здравствена заштита на работниците и земјоделците, ќе ги спроведуваат Институтот за медицина на труд на Република Македонија во координација со Институтот за јавно здравје на Република Македонија.

Основни превентивни јавно здравствени дејности се :

I. Социјално-медицинската дејност со здравствена статистика и промоција на здравје

II. Санитарно-хигиенската дејност со здравствена екологија

III. Епидемиолошката дејност

IV. Безбедност и здравје на работа и превентивна здравствена заштита на работниците и земјоделците

A. ЦЕНТРИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ (ЦЈЗ) за потребите на државата и на општините за чие подрачје се основани ги спроведуваат програмски следниве задачи и активности по дејности:

I. Социјално-медицинска дејност со здравствена статистика и промоција на здравје

Во 10-те ЦЈЗ ќе се прибираат и обработуваат збирни и индивидуални статистички извештаи доставени од здравствените установи преку одделенијата за здравствена статистика и информатика каде ќе се спроведе софтверска обработка на податоците според утврдени апликативни програми. По извршената логичка и математичка контрола и компјутерски внес на обработените податоци за утврдени заболувања и состојби во амбулантно-поликлиничките и диспанзерски дејности ќе се изготват извештаи/анализи кои содржат податоци со кои се прикажува работата на здравствените установи во Република Македонија, кадарот вработен во нив како и податоци за утврдени заболувања и состојби во амбулантно-поликлиничките и диспанзерски дејности:

1. Збирен извештај за вработен кадар во здравствените установи за 2011 година

Рок на изготвување:	мај 2012 година
---------------------	-----------------

2. Збирните извештај за кадар за прв и втор квартал 2012 година

Рок на изготвување:	30.9.2012 година.
---------------------	-------------------

3. Анализа за искористеноста на болничките капацитети во здравствените установи за 2011 година

Рок на изготвување:	март 2012 година
---------------------	------------------

4. Анализа на болничкиот морбидитет и морталитет за 2011 година

Рок на изготвување:	јуни 2012 година
---------------------	------------------

5. Анализа на амбулантно-поликлинички морбидитет за 2011 година

Рок на изготвување:	јули 2012 година
---------------------	------------------

6. Информација за болест или состојба по избор на секој Центар, во зависност од актуелноста, односно застапеноста во регионот

Рок на изготвување:	септември 2012 година
---------------------	-----------------------

7. Извештај за здравјето на населението на подрачјето што го покрива Центарот за јавно здравје

Рок на изготвување:	октомври 2012 година
---------------------	----------------------

8. Информација за една вулнерабилна група, по избор на секој Центар, во зависност од актуелноста и приоритетите за превенција во регионот

Рок на изготвување:	ноември 2012 година
---------------------	---------------------

Индикатор под точки 1-8 :Информации,извештаи и анализи доставени до ИЈЗ (прилог потврда за доставување)

9. Спроведување на здравствена едукација за целни групи на подрачјето што го покрива Центарот за јавно здравје

Активностите ќе бидат насочени кон здравствено-воспитната активност на ниво на ЦЈЗ со координиран пристап на трите основни дејности . Здравствено воспитните активности ќе бидат насочени во: предучилишни и училишни установи, здравствени установи, претпријатија, здруженија, јавни гласила кои точно ќе се дефинираат во работниот план за место,количина, време и опфатена популација на следниве теми:

- превенција на акутни и хронични незаразни болести;
- исхрана и здравје-здрави училишни оброци и здравствен ризик од неправилна исхрана,
- здравствениот бенефит од спроведување на редовна физичка активност;
- активности во периодот на детството, адолесценцијата и раниот адултен период;
- болничка исхрана како дел терапевтскиот третман на болниот.

Рок на реализирање:	квартално
---------------------	-----------

Индикатор:	Наративен извештај за број на реализирани едукации
------------	--

10. Печатење на агитки или брошури на наведените теми за четирите трибини во согласност со доставениот работен план.

Рок на изготвување:	квартално
---------------------	-----------

Индикатор:	доставена брошура
------------	-------------------

11. Одржување на четири трибини (по една во секој квартал) со јавно здравствена проблематика од интерес за подрачјето што го покрива Центарот за јавно здравје Организирањето на целокупните активности на трибините треба да се во корелација со изготвениот промотивен материјал (агитки и брошури) како пропратен едукативен материјал за здравствено воспитување на населението и работниот план.

Рок на изготвување:	квартално
Индикатор:	наративен извештај

12. Одбележување на светските денови, недели (Светски ден на срцето, Светски ден на дијабетот, СИДА, туберкулоза, Ден на борба против пушење, Светски ден на сеќавање на жртвите од сообраќајни несреќи, ден за борба против насилство врз жената и др.)

Рок на изготвување:	квартално
Индикатор:	Извештај за број на реализирани одбележувања

13. Советувалишта за сексуално и репродуктивно здравје
Како дел од активностите согласно „Стратегијата за сексуално и репродуктивно здравје во Република Македонија 2011-2015" во рамките на ЦЈЗ ќе продолжат да функционираат советувалиштата за сексуално и репродуктивно здравје, каде младите и адолесцентите ќе добиваат бесплатни совети , кондоми и орални контрацептивни средства.

Рок на извршување:	континуирано
Индикатор:	извештај со број на посети, поделени кондоми и контрацептивни средства.

II. САНИТАРНО-ХИГИЕНСКА ДЕЈНОСТ СО ЗДРАВСТВЕНА ЕКОЛОГИЈА

1. Процена на здравствено-еколошкиот ризик и приоритетни јавно-здравствени проблеми поврзани со здравствената екологија

1.1 Процена на здравствено-еколошкиот ризик во врска со квалитетот на водите за пиење и водоснабдувањето како и воспоставување на здравствена евиденција на водоснабдувањето

Во текот на годината секој Центар за јавно здравје врши редовни санитарно-хигиенски теренски извидувања на јавните водоснабдителни објекти со оценка за сигурност на објектот и можност за евентуални загадувања и ризик по здравјето на населението. По

хигиено-епидемиолошки индикации се вршат санитарно-хигиенски теренски извидувања и на индивидуални водоснабдителни објекти.

На секој градски водовод се врши санитарно-хигиенски увид 4 пати годишно, локалните селски водоводи и селата без локални водоводи најмалку 1 теренски увид годишно. Останатите јавни објекти - крајпатни чешми, споменички чешми, чешми во рекреативни подрачја и други ќе бидат опфатени најмалку еднаш годишно. Квалитетот на водата се контролира со земање мостри за бактериолошка и физичко-хемиска анализа и се издава стручно мислење.

За оние јавни водоснабдителни објекти со кои стопанисува организација за водоснабдување, обемот и бројот на анализи ќе биде утврден со договор помеѓу ЦЈЗ и јавните комунални претпријатија.

За сите други јавни водоснабдителни објекти каде не стопанисува организација за водоснабдување, односно: села со сопствен водовод, села со други видови на водоснабдителни објекти, води со посебни својства - природни минерални, лековити, локални јавни водоснабдителни објекти во и вон населените места (чешми, бунари, извори, и др.), обемот и бројот на следење на квалитетот на вода за пиење, рамковно е даден во Табела 1.1

Табела број 1.1

Центар за јавно здравје	Број на селски населби	Планиран годишен број на:	
		Санитарно-хигиенски увиди	Лабораториски анализи Физичко-хемиски Бактериолошки
Битола	150	150	900
Куманово	100	100	900
Кочани	86	86	600
Охрид	121	121	726
Прилеп	182	182	1092
Скопје	35	35	500
Струмица	78	78	550
Тетово	180	180	1200
Велес	162	162	860
Штип	36	50	1100
Вкупно РМ:	794	1144	8428

Индикатор за следење: Анализа за проценката на здравствениот ризик од водата за пиење, согласно програмските активности и извршените увиди и анализи спроведени со договор помеѓу центрите и организациите за јавно водоснабдување.

Фреквенција на известување: 2 пати годишно, во 2ро и 4 то тромесечие

1.2 Процена на здравствено-еколошкиот ризик од квалитетот на површинските води од јавно-здравствен аспект

Процена на ризикот, е врз основа на утврдениот статус и извршени лабораториски испитувања на површинските води, а особено водите за рекреативно капење од здравствен аспект.

Бројот на увиди и на земање на мостри за бактериолошка и физичко-хемика и микробиолошка анализа ќе биде најмалку 2 пати годишно даден (Табела 2), но истиот може да се зголемува во зависност од актуелни хигиенско-епидемиолошки состојби

Табела 1.2 Следење на квалитетот на површински води

Центар за јавно здравје	Санитарно-хигиснски увиди	Планиран годишен број на:		
		Примероци вода	Лабораториски анализи на примероците	
			Физичко-хемиски	Бактериолошки
Битола	16	96	96	96
Куманово	10	20	20	20
Кочани	10	32	32	32
Охрид	40	118	118	118
Прилеп	10	20	20	20
Скопје	35	70	70	70
Струмица	14	28	28	28
Тетово	26	26	26	26
Велес	23	122	122	122
Штип	11	29	29	29
Вкупно РМ:	195	561	561	561

Индикатор за следење: Информација за санитарно-хигиенската состојба и квалитет на водите за капење на подрачјето на Центарот со мерки за асанација за заштита и/или намалување на здравствениот ризик доставени до МЗ и ИЈЗ на РМ.

Фреквенција на известување: 2 пати годишно, во 2ро и 4то тромесечие

1.3 Процена на здравствено-еколошкиот ризик на хигиенскиот квалитет на воздухот

Остварување на задачата се одвива со проценка на здравствено-еколошкиот ризик преку мониторинг и испитување на следните видови загадувачки материји:

- Во сите Центри за јавно здравје ќе се следи вкупен аероседимент на 84 мерни места, а во Велес и присуство на Pb, Cd, Zn, Ni и во аероседимент со вкупно 1140 месечни

- примероци, како и во Куманово Pb, Cd, Zn во аероседимент со вкупно 48 месечни примероци;
- Во Центрите за јавно здравје Скопје и Велес ќе се следат лебдечки честички (чад) и SO₂-сулфур двооксид на 10 мерни места со 7290 дневни примероци;
 - Олово(Pb), кадмиум(Cd) и цинк(Zn) во воздухот ќе се следи во Велес на 2 мерни места со вкупно 413 дневни примероци, а во Скопје само олово на 1 мерно место со 14 дневни примероци;
 - CO-јаглерод монооксид ќе се следи само во Скопје на 4 мерни места со 56 примероци.

Задачата ќе се реализира со стандардни методи на земање примероци атмосферски воздух и стандардни методи на лабораториска дијагноза. Наодите за чад, SO₂, олово, кадмиум и цинк ќе се презентираат како 24 -часовен просек во мг/м³ воздух, јаглерод монооксидот како часовен просек во мг/м³ воздух, а аероседиментот како месечен просек во мг/м² површина.

Мерните места и бројот на примероци од следењето на аерозагадувањето е даден во табела бр.1.3.

Табела бр.1.3

Центар за јавно здравје	Аероседимент		Чад и SO ₂		Pb,Zn и Cd		CO	
	Број на:		Број на:		Број на:		Број на:	
	Мерни места	Месечни примероци	Мерни места	Дневни примероци	Мерни места	Дневни примероци	Мерни места	Дневни примероци
Битола	10	120						
Куманово	4****	48						
Кочани	4	48						
Охрид	0	72						
Прилеп	7	84						
Скопје	30	360	7	5110	1*	14	4**	56
Струмица	4	48						
Тетово	4	48						
Велес	11***	264	3	2180	2****	413		
Штип	4	48						
Вкупно РМ	84	1140	10	7290	3	427	4	56

* Олово се следи 2 пати годишно по 7 дена во април/октомври во Скопје ** Јаглерод монооксид се следи 2 пати годишно по 7 дена во април/октомври само во Скопје

*** Аероседимент се следи во Велес на 7 м.м. како вкупен аероседимент и со присуство на Pb,Cd и Zn и во Кавадарци на 4 м.м. како вкупен аероседимент и со присуство на Ni и Fe.

**** Олово, кадмиум и цинк во цврсти честички со високоволуменски узоркува; на воздух на едно м.м. се следи секој ден, а на другото м.м. еден ден во неделата, во Велес

***** Аероседимент се следи во Куманово на 4 м.м. како вкупен аероседимент и со присуство на Pb,, Cd и Zn.

Индикатор:	извештај доставен до МЗ и ИЈЗ на РМ
Фреквенција на известување:	2 пати годишно, во 2ро и 4то тромесечие

1.4 Проценката на ризикот од хигиенскиот квалитет на воздухот врз здравјето кај предучилишна и училишна популација

Проценката на ризикот од хигиенскиот квалитет на воздухот врз здравјето на изложеното население се врши врз основа на добиените вредности од извршениот мониторинг на квалитетот на амбиентниот воздух релацијата со податоците за годишната стапка на морбидитетот од неспецифични респираторни заболувања J00 - J99, со исклучок на J10-J18, според МКБ -10 кај предучилишни (0-6 годишна возраст) и училишни деца (714 годишна возраст) во град и села.

Во случаи на акутни состојби на загаденост на воздухот на ниво на аларм од прв, втор или трет степен, од страна на територијално надлежниот Центар за јавно здравје во најкус рок и по најкус пат ќе се известува Министерството за здравство, Институтот за јавно здравје и Министерството за животна средина и просторно планирање.

Индикатор:	Анализа доставена до МЗ и ИЈЗна РМ
Фреквенција на известување:	Годишно, во 1 тромесечие

2. Безбедност на храна од јавно здравствен аспект

2.1 Следење на безбедноста на храната наменети за одредени популациони групи со цел да се превенираат болестите поврзани со небезбедна храна

Следење на безбедноста на храната наменети за одредени популациони групи со цел да се превенираат болестите поврзани со небезбедна храна ќе се врши лабораториска контрола на храната и чистотата на објектите во кои се приготвува храната во воспитно образовни установи (предучилишни, училишни установи, ученички, студентски домови) согласно табела 2.1 и во болнички установи согласно табела 2.2.

Табела 2.2

Извршители	Број на	Санитарно	Број на годишни примероци за	Број на
------------	---------	-----------	------------------------------	---------

ЦЈЗ	објекти	хигиенски увиди	бактериолошка анализа	брисеви
Скопје	6	12	48	120
Битола	4	8	32	40
Велес	6	12	48	120
Тетово	2	4	16	40
Куманово	2	4	16	40
Кочани	1	2	8	20
Штип	2	4	16	40
Струмица	1	2	8	20
Прилеп	1	2	8	20
Охрид	3	6	24	60
Вкупно	28	58	224	520

Индикатор : Извештај со анализа и проценка на здравствениот ризик од небезбедна храна, доставени до МЗ и ИЈЗ на РМ.

Фреквенција на известување: квартално

2.2 Проценка на ризикот од алиментарен дневен внес на хемиски контаминенти

Центрите за јавно здравје во Битола и Куманово ќе земат и испитаат по 50 мостри на зеленчук од пазарите за присуство на пестициди и на тешки метали во периодот од јуни-септември .

Извршители:	ЦЈЗ Битола и ЦЈЗ Куманово
Индикатор за следење:	Извештај со анализа и проценка на здравствениот ризик од конатминирана храна, доставени до МЗ и ИЈЗ на РМ.
Фреквенција на известување:	трето тромесечие

2.3 Следење на биолошкиот квалитет на исхраната на предучилишни деца, за ученици од основно образование со целодневна настава и ученици во ученички домови

Во 2012 година, ЦЈЗ во РМ, по утврдена единствена методологија, ќе ја испитуваат нутритивна вредност на исхраната во:

- предучилишните установи ќе се испитуваат по пет дневни оброци во 4 сезони (пролет, лето, есен, зима)
- едно училиште со организирана исхрана за учениците и домовите за ученици ќе се испитуваат по пет дневни оброци во две сезони и тоа во пролет (март-април) и есен (ноември -декември).

Во табела 2.3 се прикажани активностите со годишен број на објекти и оброци по ЦЈЗ за секој ЦЈЗ.

Табела 2.3

Регион за ЦЈЗ	Деца од предучилишни установи (4-5 г)	Второ одделение 7-8 г	Петто одделение	Прва година средно
Битола	141	317	314	150
Велес	250	319	324	150
Кочани	70	310	281	100
Куманово	100	350	325	150
Охрид	100	250	260	110
Прилеп	70	290	286	70
Скопје	250	300	300	150
Струмница	70	280	260	70
Тетово	200	325	348	150
Штип	70	300	264	70
Вкупно	1321	3041	2962	1170
Регион на центар за јавно здравје	Број на објекти	Број на испитани оборци		
Битола	6	252		
Куманово	5	100		
Кочани	6	120		
Охрид	6	100		
Прилеп	5	100		
Скопје	10	150		
Струмица	4	96		
Тетово	4	80		
Велес	9	152		
Штип	6	100		
Вкупно	61	1324		
Индикатор за следење:	Извештаји за извршените активности доставен до МЗ и ИЈЗ на РМ			
Фреквенција на известување:	квартално			

2.4 Следење на нутритивниот статус кај предучилишни и училишни деца во функција на рана детекција на прекурсори на можни здравствени ризици за појава на хронични незаразни заболувања

На определен дефиниран репрезентативен примерок деца во координација со ИЈЗ на РМ, во 10-те ЦЈЗ, ќе се вршат следните испитувања согласно табела број 2.4.

Антропометриски испитувања за определување на растот и нутритивниот статус ќе се вршат со мерење на телесна висина и телесна тежина, обем на надлактица, обем на половина и обем на колк кај деца на возраст од 4 до 5 годиши и кај деца на возраст од 6-7 години.

Антропометриски испитувања за определување на растот и нутритивниот статус ќе се вршат со мерење на телесна висина и телесна тежина на возраст кај деца од петто одделение и деца од прва година средно образование .

Извештаите ќе се доставуваат во ексел табела и табели од софтверска апликација како процент на стандардна девијација до ИЈЗ.

Регион ЦЈЗ	Деца од предучилишни установ (4-5 г)	Второ одделение 7-8 г	Петто одделение	Прва година средно
Битола	141	317	314	150
Велес	250	319	324	150
Кочани	70	310	281	100
Куманово	100	350	325	150
Охрид	100	250	260	110
Прилеп	70	290	286	70
Скопје	250	300	300	150
Струмица	70	280	260	70
Тетово	200	325	348	150
Штип	70	300	264	70
Вкупно	1321	3041	2962	1170

Извештаи од извршените активности за процена на нутритивниот статус по групи, ЦЈЗ ќе ги доставуваат до ИЈЗ на следниот начин:

- Во првиот квартал на 2012 за децата од предучилишни установи,
- во вториот квартал за децата од петто одделение,
- во третиот за учениците од прва година средно образование, а
- во четвртиот за децата од второ одделение.

Индикатор за следење:	Извештаи за извршените активности
Фреквенција на известување:	квартално

2.5 Следење на нутритивна вредност на исхраната

Во 2012 година ЦЈЗ ќе ја испитуваат нутритивната вредност на стандардната исхрана во 21 стационарна установа во РМ и при клиниките на Клиничкиот центар во Скопје, гинекологија Чаир и Детска болница-Козле по стандардна методологија во период од 7 дена во 4 сезони (пролет, лето, есен и зима). Во табела 2.5 се прикажани активностите за секој регион на ЦЈЗ.

Табела 2.5 Следење на нутритивниот квалитет на болничката исхрана

ЦЈЗ	Број на објекти	Број на испитани објорци
Битола	4	112
Куманово	2	56
Кочани	1	28
Охрид	3	84
Прилеп	1	28
Струмица	1	28
Скопје	3	84
Тетово	2	56
Велес	3	84
Штип	1	28
Вкупно	21	588
Индикатор за следење:	Извештаји за извршените активности до МЗ и ИЈЗ на РМ	
Фреквенција на известување:	квартално	

3. Проценка на здравствениот ризик од бучавата во животната средина

Центарот за јавно здравје Битола ќе врши мониторинг на бучава на 8 мерни места во Битола и Кичево, два пати годишно со одредување на индикаторите за изложеност Лден, Лвечер, Лноќ, во тек на пролет и есен. Во текот на годината ќе извршат проценка на индикаторите за ефекти, вознемиреност и нарушување на спиењето кај репрезентативен примерок од возрасната популација .

Центарот за јавно здравје Куманово ќе врши мониторинг на бучава на 10 мерни места во Куманово, два пати годишно со одредување на индикаторите за изложеност Лден, Лвечер, Лноќ, во тек на пролет и есен. Во текот на годината ќе извршат проценка на индикаторите за ефекти, вознемиреност и нарушување на спиењето кај репрезентативен примерок од возрасната популација .

Извршители:	ЦЈЗ Битола, ЦЈЗ Куманово
Индикатор за следење :	Извештаји за извршените активности со анализа и проценка на здравствениот ризик од бучавата, доставени до МЗ и ИЈЗ на РМ Фреквенција на известување: 2ро и 4 то тромесечие

III. ЕПИДЕМИОЛОШКА ДЕЈНОСТ

1. Следење, анализа,спроведување и евалуација на мерките за заштита на населението во услови на појава на заразни и други заболувања , епидемии и други вонредни состојби и вршење на активна и пасивна имунизација

1.1 Годишен извештај за заразните заболувања во 2011 година по пол и возраст на болените и по месец на заболувањето, за подрачјето кое го покрива Центарот, со епидемиолошки коментар.

Индикатор:	извештај доставен до ИЈЗ на РМ
Рок на известување:	15.1.2012 година

1.2 Месечни билтени за движењето на заразните болести со епидемиолошки коментар врз основа на теренски епидемиолошки увиди, секојдневно прибирање, обработување и анализирање на пријавите за заразни болести и евидентирање во книга за евиденција на заразните заболувања.

Индикатор:	12 изготвени и доставени месечни билтени до ИЈЗ на РМ и Државниот санитарен и здравствен инспекторат (ДСЗИ).
Рок на известување:	до десетиот работен ден во тековниот месец за изминатиот месец,

1.3 Теренски епидемиолошки увиди и анкети за следење на пријавувањето и евиденцијата на заразните заболувања и микробиолошките изолатати, во здравствените установи, со изработка на писмени информации со предлог мерки кои ќе се доставуваат до здравствената установа каде е направен увидот, до ДСЗИ, МЗ и ИЈЗ на РМ.

Индикатор:	извештај доставен до МЗ
Рок на известување:	квартално

2. Изготвуваат регионални оперативни планови со противепидемиски мерки и активности при појава на зголемен број на заразни заболувања или епидемија, учествуваат во нивното реализирање и стручно раководат со здравствената дејност во нивното спроведување за подрачјето кое го покрива ЦЈЗ;

Индикатор:	Извештај за реализирани активности и оперативен план до МЗ, ДСЗИ и ИЈЗ на РМ
Рок на известување:	Веднаш, квартално

3. Епидемиолошките служби при ЦЈЗ ќе вршат епидемиолошки теренски увиди, анкетирање и лабораториска дијагностика по епидемиолошки индикации при појава на зголемен број заболени од заразно заболување во воспитно образовни институции, затворени колективи, населби и др. согласно позитивната законска регулатива од областа.

Индикатор:	Извештај за епидемиолошки увид, број на епидемиолошки анкети, број на извршени лабораториски анализи за идентификација на
------------	---

	причинителот.
Рок на известување:	квартално

4. При појава на зголемен број на заболени со епидемиолошка поврзаност или епидемија од ентероколит, ќе се врши задолжително епидемиолошки увид и лабораториско испитување за идентификација на причинителот.

Индикатор:	Извештај за епидемиолошки увид со број на извршени лабораториски анализи за идентификација на причинителот за ентероколиту.
Рок на известување:	квартално

5. Епидемиолошките служби при ЦЈЗ ќе вршат епидемиолошки испитувања, анкетирање и лабораториска дијагностика за секој случај на вирусен хепатит како и диференцијална дијагноза за типот на вирусниот хепатит.

Индикатор:	Извештај за број на извршени анкети, теренски увиди и број на лабораториски анализи
Рок на известување:	квартално

6. Следење на бацилоносителството врз основа на законските прописи, на лицата кои прележале цревен тифус, паратифус, бациларна дизентерија, салмонелози при што ќе бидат направени епидемиолошки анкети.

Индикатор:	Број на извршени епидемиолошки анкети.
Рок на известување:	квартално

7. При појава на алиментарните тоksiинфекции и салмонелозите, Центрите за јавно здравје ќе вршат епидемиолошки увиди во соработка со Државната санитарна и здравствена инспекција која ќе мострира примероци на храна и предмети кои доаѓаат во контакт со храната, брисеви од работни површини и од вработениот персонал, во објектите каде се произведува, складира, подготвува и дистрибуира храната кои ќе бидат микробиолошки анализирани, а за најдената состојба ќе се изработи и достави информација со стручно мислење .

Индикатор:	Информација за извршен увид со број на земени мостри и брисеви за микробиолошка анализа доставена до МЗ, ДСЗИ и ИЈЗна РМ
Рок на известување:	веднаш

8. Континуирано следење на спроведување на задолжителна имунизација, преку квартални теренски увиди од страна на регионалниот координатор за имунизација во

сите вакцинални пунктови, пружање на стручна методолошка помош од областа на имунизацијата (примена на ладен ланец , температурен мониторинг , евиденции и извештаи , употреба на мултидозни виали на вакцина и ашшкација согласно календарот за имунизација) .

Индикатор:	Извештај со коментар и предлог мерки од реализирани теренски увиди во вакцинални пунктови доставен до МЗ, ДСЗИ и ИЈЗ на РМ
Рок на известување:	квартално

9. Проценка на простор, опрема и кадар на службите за имунизација на територијата за која е основан ЦЈЗ

Во рамките на ОРИО проектот за унапредување на службите за имунизација, регионалниот координатор за имунизација ќе изврши проценка на службите за имунизација по пат на теренска посета и увид во простор , опрема и кадар на сите пунктови на имунизација со пополнување на стандардизиран прашалник подготвен од секторот за превентивна здравствена заштита при Министерството за здравство .

Индикатор:	Пополнети и доставени прашалници од извршените теренски посети доставени до МЗ
Рок на известување:	30 април 2012година

10. Следење на опфатот на задолжителната вакцинација преку следење на реализацијата на планот за имунизација и изработка на извештај со епидемиолошки коментар , кој ќе биде доставен и до раководителот на здравствената организација која е задолжена за спроведување на задолжителната вакцинација.

Индикатор:	извештај со евалуација на опфатот до МЗ, ИЈЗ на РМ, ДСЗИ и здравствената установа.
Рок на известување:	квартално

11. Контрола на заболувањата против кои се спроведува задолжителна имунизација преку епидемиолошка анкета и увид во вакциналниот статус во картотеката за вакцинација, како и микробиолошко испитување кои ќе се направат на сите заболени од заболувањата против кои се спроведува задолжителна вакцинација согласно епидемиолошко медицински знаења и доктринарни процедури

Индикатор:	Извештај со број на епидемиолошки анкети и серолошки анализи со
------------	---

	епидемиолошки коментар
Рок на известување:	квартално

12. Активности за одржување на резултатите постигнати со ерадикација на детската парализа во координација со ИЈЗ на РМ согласно усвоениот акционен план за следење на АФП случаи

Индикатор:	Извештај со број на доставени неделни извештаи за активен надзор на АФП, број на извршени посети, број на земени материјали доставени до МЗ и ИЈЗ на РМ
Рок на известување:	квартален извештај

13. Активности за елиминација на автохтоните морбили и конгенитална рубеола во координација со ИЈЗ на РМ, согласно усвоениот акционен план

Индикатор:	Извештај за број на извршени увиди, вакцинален опфат, број на епидемиолошки анкети, број на земени материјали за лабораториско докажување доставен до МЗ и ИЈЗ на РМ
Рок на известување:	квартално

14. Одржување на резултатите постигнати со ерадикација на маларијата во Република Македонија преку редуцирање на опасноста од внесување и ширење на маларија и други заболувања кои се пренесуваат преку вектори со примена на превентивни мерки на теренска и аеродезинсекција, препораките на СЗО (Меѓународен сообраќај и здравје) , здравствен надзор и земање на периферна размаска и густа капка крв за паразитолошко -лабораториско испитување на маларија на сите лица кои пристигнуваат од овие земји .

Индикатор:	Извештај за реализирана теренска и аеродезинсекција и број на лабораториски анализи на лица ставени под здравствен надзор
Рок на известување:	квартално

15. Епидемиолошко следење и контрола на природно жаришните инфекции преку теренски увиди и анкети и преземање на соодветни превентивни мерки.

Индикатор:	Извештај за број природно жаришни инфекции, број на превземени
------------	--

	превентивни мерки против природно жаришни инфекции
Рок на известување:	квартално

16. Активности за спречување и сузбивање на интрахоспиталните инфекции.

Ќе се реализираат согласно изготвениот координиран пристап и методологија на активностите за земање материјали од страна на ИЈЗ на РМ, (брисеви од стерилен материјал, работни површини, стерилност на воздух и др.), квартално во секоја од стационарните здравствени установи ,согласно изготвена динамика , при што земените материјали ќе бидат обработени микробиолошки во сопствените лаборатории.

За најдената состојба ќе се изготви извештај со епидемиолошки коментар и предлог мерки и активности кој веднаш ќе се достави до ИЈЗ на РМ, ДСЗИ и здравствените установи каде се направени увидите.

Индикатор:	квартален извештај за број на извршени увиди и земени мостри доставен до МЗ
Рок на известување:	квартално

17. Спроведуваат дезинфекција, дезинсекција и дератизација (ДДД) согласно законските прописи - по епидемиолошки индикации, на своето подрачје и на подрачјето на оние општини каде оваа дејност не е развиена.

Индикатор:	Извештај за површина која е опфатена со ДДД активности
Рок на известување:	квартално

18. Проучување на патиштата, спречувањето и сузбивање на зоонозите (кју треска, туларемија, беснило, лажманиоза, лептоспирози, хеморагични трески и др.) во соработка со ветеринарната дејност. Во случај на акумулација на случаи на зоонози, ЦЈЗ вршат теренски увиди во засегнатото подрачје во координација со ветеринарната дејност. Од добиените пријави, извршените увиди и епидемиолошки анкети за зоонози, изготвуваат информации со предлог на противепидемиски мерки и истите ги доставуваат до надлежните институции.

Индикатор:	Број на обработени епидемиолошки анкети за зоонози, број на теренски увиди, доставена информација до МЗ и ИЈЗ на РМ
Рок на известување:	квартално

19. Рано известување и предупредување за појава на заразни болести и брз одговор (АЛЕРТ-систем)

Во 2012 година, АЛЕРТ системот продолжува да функционира на територијата на целата држава, како законски регулиран систем за следење на заразни болести.

- ЦЈЗ ќе вршат прибирање на збирни неделни извештаи од ПЗЗ (матични лекари) на нивната територија, внесување во посебен софтвер и статистичка обработка и анализа на доставените податоци, кои во електронска форма ќе ги достават како неделен извештај до ИЈЗ .

Индикатор:	Број на обработени неделни извештаи добиени од ПЗЗ, број на изготвени неделни извештаи доставени до ИЈЗ.
Рок на известување:	квартално

- ЦЈЗ вршат епидемиолошки надзор на терен и даваат стручна помош на здравствените работници од ПЗЗ (матичните доктори) за работа со софтверот, пополнување и испраќање на извештаи.

Индикатор:	Број на епидемиолошки надзори на терен и извршена инструктажа /стручна помош на здравствени работници од ПЗЗ.
Рок на известување:	квартално

- При појава на алерт од одреден синдром, епидемиолошката служба при ЦЈЗ е должна да изврши теренски увид за откривање на причините, и да преземе мерки за спречување и сузбивање на заразното заболување. Од извршениот увид ЦЈЗ/ПЕ ќе достави извештај до ИЈЗ на РМ и МЗ за резултатите, причинителот и превземените мерки за сузбивање на заболувањето.

Индикатор:	Број на теренски увиди при регистрирање на алерт, број на изготвени информации од теренски увиди.
Рок на известување:	квартално

20. ЦЈЗ ќе вршат епидемиолошки увиди при појава на ретки болести, болести кои повторно се појавуваат или непознати/нерегистрирани досега болести во Република Македонија и за најдената состојба на теренот ќе доставуваат информации до соодветни надлежни институции .

Индикатор:	Број на направени увиди, број на изготвени информации.
Рок на известување:	веднаш и квартално

21. Здравствено - воспитна дејност од областа на епидемиологијата во врска со спречувањето и сузбивањето на заразните болести и важноста и беневитот од имунизацијата, со цел одржување на опфатот на имунизацијата на 95%, со посебен акцент кон нововедената ХПВ вакцина , морбили и рубеола во училишта, општини, и

слично, преку средствата за јавно информирање , а врз основа на доставениот работен план.

Индикатор:	Извештај за број на одржани едукации
Рок на известување:	квартално

Предвиден годишен обем на работа по поедини програмски активности од епидемиолошката дејност кој во зависност од епидемиолошката состојба може да биде зголемен:

ЦЗ	Број на пријави за заразни и болести, без групни пријави за грип	Епидемиолошки анкети	Број на пријави за микробиолошки изолат/на друг начин докажан причинител	Епидемиолошки увиди	Контрола на клицо-носител и	Интрахоспитална контрола (земен материјал)
Битола	3000	100	400	200	50	550
Куманово	4500	1000	450	250	100	750
Кочани	1000	700	150	100	120	500
Охрид	500	200	50	200	50	600
Прилеп	2500	500	100	100	50	500
Струмица	1300	900	130	80	100	400
Тетово	2000	300	200	200	50	600
Велес	2800	1000	280	500	260	800
Штип	1200	900	250	150	50	500
Скопје	9000	2000	2000	700	500	1000
ВКУПНО	27800	7600	4010	2480	1330	6200

В. ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ

ИЈЗ на РМ врши координација и следење на спроведувањето на јавно-здравствените активности кои произлегуваат од Националната годишна програма за јавно здравје, најмалку еднаш годишно во секој Центар за јавно здравје, преку теренска контрола и

континуирана комуникација во сите здравствено превентивни дејности,а согласно изготвениот работен план.

ИЈЗ на РМ како врвна јавно здравствена установа во превентивнативната медицина , ги обезбедува потребните реагенси за дијагностика на причинителите на заразни заболувања согласно програмските активности.

Реализирањето на задачите и активностите се врши организирано во сите превентивни здравствени дејности за што до Министерството за здравство се доставува извештај во рок и фреквенција согласно програмата ,а при вонредни околности и јавно здравствени закани, фреквенцијата на известувањето е веднаш.

I. СОЦИЈАЛНО МЕДИЦИНСКА ДЕЈНОСТ СО ЗДРАВСТВЕНА СТАТИСТИКА И ПРОМОЦИЈА НА ЗДРАВЈЕТО

ИЈЗ на РМ како координатор на активностите во рамките на оваа превентивна здравствена дејност, должен е да го следи и квартално да го известува МЗ за реализирањето и доставувањето на извештаи/анализи од страна на ЦЈЗ .

ИЈЗ на РМ во рамките на оваа дејност ги реализира следниве активности : 1. Прибира, подготвува , анализира и води збирки на податоци согласно законот за евиденции во областа на здравството а врз основа на доставените податоци од страна на ЦЈЗ.

Активностите ќе се реализираат преку координација на секторот за социјална медицина и промоција на здравјето и Центарот за статистичка обработка на здравствени податоци, публицистика и едукација (Центар) во состав на ИЈЗ на РМ.

Во тек на 2012 година преку ЦЈЗ, од здравствените установи во Република Македонија во Институтот за јавно здравје ќе бидат доставени збирни извештаи кои по извршената логичка и математичка контрола и компјутерски внес на податоците ќе се изготват годишни збирни извештаи за 2011 година за Републиката врз основа на позитивните законски прописи. За потребите на државата ќе се изработата следниве извештаи/информации:

1.1 Збирни извештаи за кадар и извршена работа за 2011 година:

Рок на изготвување:	мај 2012 година
---------------------	-----------------

1.2 Полугодишни збирните извештаи за кадар и извршена работа за I и II тромесечие 2012 година за Република Македонија.

Рок на изготвување:	септември 2012 година
---------------------	-----------------------

1.3 Изработка на Извештај од спроведена национална студија „Здравственото однесување на училишните деца во Република Македонија"

Рок на изготвување:	мај 2012 година
---------------------	-----------------

1.4 Информација за здравствената состојба и здравствената заштита на Ромите во Република Македонија

Рок на изготвување:	јуни 2012 година
---------------------	------------------

1.5 Мрежа на здравствени установи во Република Македонија

Рок на изготвување:	септември 2012
---------------------	----------------

1.6 Анализа на амбулантно-поликлинички морбидитет во Република Македонија за 2011 година

Рок на изготвување:	септември 2012 година
---------------------	-----------------------

1.7 Анализа за искористеноста на болничките капацитети во здравствените установи за 2011 година

Рок на изготвување:	јуни 2012 година
---------------------	------------------

1.8 Анализа на болничкиот морбидитет и морталитет за 2011 во Република Македонија

Рок на изготвување:	ноември 2012 година
---------------------	---------------------

1.9 Истражување за задоволството на младите луѓе од квалитетот на услугите на советувањата за сексуално и репродуктивно здравје

Рок на изготвување:	ноември 2012 година
---------------------	---------------------

1.10 Тестирање на стандардите и нормативите за работа во социјално-медицинската дејност во здравството - посети на терен по една во секој ЦЈЗ.

Рок на изготвување:	континуирано
---------------------	--------------

1.11 Извештај за здравјето на населението во Република Македонија во 2011 година

Рок на изготвување:	декември 2012 година
---------------------	----------------------

1.12 Заради поширока достапност за користење на здравствено-статистичките податоци од збирните и индивидуалните здравствено-статистички извештаи во тек на 2012 година ќе биде изготвена публикација „Здравствена карта на Република Македонија во 2011 година ", изработена во три дела: I - општ дел, со податоци на ниво на Републиката и два специјални дела со истите податоци распределени по здравствени региони во Република Македонија. Ќе бидат прикажани демографски и

витални показатели во Републиката, мрежата на здравствени установи и кадарот, здравствената состојба и здравствената заштита на населението.

Рок на изготвување:	декември 2012 година
---------------------	----------------------

1.13 Извештај за работата на Ромските здравствени медијатори

Рок на изготвување:	декември 2012 година
---------------------	----------------------

Индикатори под точка 1: анализи, извештаи, публикации доставени до МЗ

2. Дава стручна помош од областа на јавно здравје во заштитата на здравјето, унапредувањето на здравјето, скринингот на населението и следењето на болестите.

3. Здравствена промоција - здравствено воспитување

3.1 Организација и спроведување на промотивни акции и кампањи, пропратени со печатен материјал, со посебен акцент на одбележување на соодветни светски денови, недели и сл. (Светски ден на срцето, Светски ден на дијабет, Ден на борба против пушење, Светски ден за сеќавање на жртвите од сообраќајни несреќи, 16 Дена за борба против насилството врз жената и др.)

Рок на изготвување:	квартално
Индикатор под точка 2 и 3:	извештаи доставени до МЗ

САНИТАРНО ХИГИЕНСКА ДЕЈНОСТ СО ЗДРАВСТВЕНА ЕКОЛОГИЈА

1. Процена на здравствено-еколошкиот ризик и приоритетни јавно-здравствени проблеми поврзани со здравствената екологија

1.1 Процена на здравствено-еколошкиот ризик во врска со квалитетот на водите за пиење и водоснабдувањето како и воспоставување на здравствена евиденција на водоснабдувањето преку изработка на анализа за проценката на здравствениот ризик од водата за пиење, врз основа на извештаите од извршените увиди и анализи од страна на ЦЗЗ за остварените активности.

Индикатор за следење: Анализа за проценката на здравствениот ризик од водата за пиење, согласно програмските активности и извршените увиди и анализи спроведени со договор помеѓу центрите и организациите за јавно водоснабдување.

Рок на известување :	2ро и 4то тромесечие
----------------------	----------------------

1.2 Процена на здравствено-еколошкиот ризик од квалитетот на површинските води од јавно-здравствен аспект

Врз основа на утврдениот статус и извршени лабораториски испитувања на површинските води, а особено водите за рекреативно капење од здравствен аспект извршени од страна на ЦЈЗ во РМ, ќе се изработат извештаи за санитарно-хигиенската состојба и квалитет на водите за капење на подрачјето на Републиката со мерки за асанација за заштита и/или намалување на здравствениот ризик со проценка на ризикот и истите ќе бидат составен дел од годишниот извештај.

Индикатор за следење:	Доставени два извештаја
Рок на известување:	2ро и 4то тромесечје

1.3 Проценката на ризикот од хигиенскиот квалитет на воздухот врз здравјето кај предучилишна и училишна популација

Проценката на ризикот од хигиенскиот квалитет на воздухот врз здравјето на изложеното население се врши врз основа на добиените вредности од извршениот мониторинг на квалитетот на амбиентниот воздух релацијата со податоците за годишната стапка на морбидитетот од неспецифични респираторни заболувања J00 - J99, со исклучок на J10-J18, според МКБ -10 кај предучилишни (0-6 годишна возраст) и училишни деца (7-14 годишна возраст) во град и села.

Индикатор за следење:	Оцена на морбидитетот на респираторните заболувања кај предучилишни (0-6 годишна возраст) и училишни деца (7-14 годишна возраст) во град и во село, како и на национално ниво по методологијата на СЗО .
Рок на известување:	30 ноември 2012

2. Безбедност на храна од јавно здравствен аспект

2.1. Следење на безбедноста на храната наменети за одредени популациони групи со цел да се превенираат болестите поврзани со небезбедна храна

Врз основа на извршениот лабораториски мониторинг од страна на Центрите за јавно здравје во РМ ќе се изработи „Анализа и проценка на здравствениот ризик на безбедноста на храната и предметите кои се во допир со храната,,.

Индикатор за следење:	Анализа и проценка на здравствениот ризик на безбедноста на храната и предметите кои се во допир со храната.
Рок на известување:	годишно 4то тромесечие

2.2 Проценка на ризикот од алиментарен дневен внес на хемиски контаминенти

ИЈЗ Сектор за здравствена екологија - Одделение за здравствена безбедност на храната и Центар на референтни лаборатории Анализа со проценка на здравствениот ризик врз база на добиените податоци од Центрите за јавно здравје во Битола и Куманово на

испитани 50 мостри на зеленчук од пазарите за присуство на пестициди и на тешки метали.

Индикатор за следење:	Анализа и проценка на здравствениот ризик од конатминирана храна.
Рок на известување:	трет квартал

3.1 Следење на биолошкиот квалитет на исхраната на предучилишни деца, за ученици од основно образование со целодневна настава и ученици во ученички домови

Врз основа на извршените анализи на исхраната која се подготвува во предучилишните установи за престој на деца и за ученици кои имаат организирана целодневна исхрана во ученички домови од страна на ЦЈЗ, за одредување на биолошката вредност на исхраната на целодневни оброци, ИЈЗ ќе изготви целосен извештај на национално ниво за карактеристиките на исхрана во испитуваните популациони групи.

Индикатор :	Целосен извештај на национално ниво за карактеристиките на исхрана во испитуваните популациони групи.
Рок на известување:	годишно 4то тромесечие

3.2 Следење на нутритивниот статус кај предучилишни и училишни деца во функција на рана детекција на прекурсори на можни здравствени ризици за појава на хронични незаразни заболувања

Извештаи од извршените активности за процена на нутритивниот статус по групи, ЦЈЗ ќе ги доставуваа до ИЈЗ на следниот начин: Во првиот квартал на 2012 за децата од предучилишни установи, во вториот квартал за децата од петто одделение, во третиот за учениците од прва година средно образование, а во четвртиот за децата од второ одделение.

ИЈЗ ќе изготви извештај за состојбите кај децата во однос на степените на здебеленост и/или потхранетост, по региони и на национално ниво за РМ, за секоја популациона група посебно, со преваленца на потхранетост и/или здебеленост и проценка на здравствениот ризик.

Индикатор за следење:	Анализа за извршените активности .
Рок на известување:	четврти квартал

3.3 Следење на болничката исхрана

Врз основа на годишните извештаи за следењето на исхраната на болничката исхрана во 21 стационарни установи во РМ и при клиниките на Клиничкиот центар во Скопје, како и во Градската општа болница - Скопје од извршените активности на ЦЈЗ, ќе се внесуваат податоците од конзумно-аналитичките испитувања во софтверската

апликација за определување на нутритивниот квалитет на исхраната и ќе изготви извештај за нутритивниот квалитет за исхраната на болните во Република Македонија.

Индикатор за следење:	Извештаји за нутритивниот квалитет за исхраната на болните во Република Македонија
Рок на известување:	годишно 4то тромесечие

4. Проценка на здравствениот ризик од бучавата во животната средина

Со цел превенција на болестите поврзани со изложеност на зголемено ниво на бучава ИЈЗ на РМ ќе се изврши анализа на податоците за индикаторите Лден и Лноќ, во урбаните средини Скопје, Куманово, Битола и Кичево, согласно стандардизирана методологија. Исто така ќе бидат одредени индикаторите за ефекти кај изложената популација, како што се вознемиреност и нарушување на спиењето.

Институтот за јавно здравје на РМ ќе врши мониторинг на бучава на 21 мерно место во градот Скопје со одредување на индикаторите за изложеност L ден, L вечер, L ноќ.

Во текот на годината ќе извршат проценка на индикаторите за ефекти, вознемиреност и нарушување на спиењето кај репрезентативен примерок од возрасната популација

Процена на здравствено-еколошкиот ризик на штетната бучава и предлог мерки за управување со ризикот преку изработен извештај врз основа на извршените мерења извршени од страна на Центрите за јавно здравје во Куманово, Битола и Кичево како и врз основа на извршениот мониторинг на бучава од страна на ИЈЗ во градот Скопје со одредување на индикаторите за изложеност Лден, Лвечер, Лноќ. Во текот на годината ќе извршат проценка на индикаторите за ефекти, вознемиреност и нарушување на спиењето кај репрезентативен примерок од возрасната популација

Индикатор за следење:	Извештај за наодите на ниво на бучава и категоризација на ризикот со мерки за превенција или санација
Рок на известување:	30 ноември 2012година.

5. Процена на здравствено-еколошкиот ризик од јонизирачко зрачење ИЈЗ на РМ ,активностите ќе ги реализира согласно табеларениот преглед во табела 1, табела 2 и табела 3 .

Табела 1 Следење на надворешно гама зрачење

		Амбиентален дозен еквивалент
	Скопје	365
	Велес	365

Надворешно гама зрачење	Неготино	365
	Гевгелија	365
	Струмица	365
	Берово	365
	Крива Паланка	365
	Дебар	365
	Кичево	365
	Крушево	365
	Охрид	365
Битола	365	
ВКУПНО		4380

Табела 2 Следење на јонизирачко зрачење на вода, воздух, почва

средини	локации	Број на годишни анализи		
		алфа и бета	гама	⁹⁰ Ср
Воздух	Скопје	48	48	2
	Битола	48	48	2
	Гевгелија	48	48	2
Површинска вода	Р. Вардар	12	12	2
	р. Лепенец	12	12	2
	Охридско езеро	12	12	2
Седимент	Р. Вардар		2	2
	р. Лепенец		2	2
	Охридско езеро		2	2
Почва	Скопје		6	2
	Битола		6	2
	Злетово		6	2
Атмосферски талози	Скопје	365	12	2
	Охрид	12	12	2
	Гевгелија	12	12	2
Водоводи	Охрид	12	4	4
	Скопје	12	4	4
	Битола	12	4	4

Табела 3 Следење на јонизирачко зрачење на храна

Видови Храна	Број на анализи
--------------	-----------------

	гама	⁹⁰ Ср
Градинарски култури	15	15
Добиточна храна	15	15
Лозарски култури	2	2
Овоштарски култури	5	5
Леб, брашно, млеко	20	20
Месо	3	3
ВКУПНО	60	60

Во случај на нуклеарен акцидент мониторингот ќе биде проширен и тоа на подрачје на цела Република, согласно наменски изготвена оперативна Програма

Индикатор за следење:	Изготвена Информација за наодите, проценетиот ризик и предлог мерки за санација
Рок на известување:	квартално и годишна информација

6. Информација за проценка на експозицијата и идентификација на здравствениот ризик на експонирани работници

Ќе се подготви Информација за проценка на експозицијата и специфичниот доза-одговор ефект кај 1300 лица професионално експонирани на јонизирачки зрачења, а врз основа на агрегирани податоци од извршени периодични прегледи за следење на здравствената состојба согласно законската регулатива за безбедност и здравје при работа, најмалку еднаш годишно со предлог за минимизирање на здравствениот ризик.

Индикатор за следење:	Изготвени Информации предлог мерки за санација за наодите, проценетиот ризик и предлог мерки за санација
Рок на известување:	30 ноември 2012

7. Одредување просечниот дневен алиментарен внес на резидуи на пестициди тешки метали кај училишни деца (на возраст од 15-19 години)

Врз основа на доставените извештаи од ЦЈЗ за анализи на храна во ученички домови во РМ, од две сезони во текот на 2012 година во тек на две недели, ИЈЗ

Сектор за здравствена екологија - Одделение за здравствена безбедност на храната и Центар на референтни лаборатории ќе се изработи Информација за состојбата со мерки со процена на ризикот и предлог мерки за управување со ризикот.

Индикатор за следење:	доставена информација
Рок на известување:	годишно, во 4то тромесечие

8. Едукативно промотивни активности поврзани со исхраната и здравјето

8.1 Подготвување и печатење на Флаер за Светскиот Ден на водата.

Ќе се изработи превод на флаерот на ОН од англиски на македонски и албански јазик со податоци од РМ во 1.000 примероци кој ќе биде промовиран на Светскиот Ден на водата и ќе биде дистрибуиран во текот на целата година до сите релевантни чинители и јавни медиуми.

8.2 Подготвување и печатење на Монографија за здравствено-еколошкиот ризик од тешки метали во РМ

Ќе се изработи Монографија на македонски и албански јазик во 100 примероци (70 примероци на македонски и 30 примероци на албански јазик)

8.3 Подготвување и печатење на брошури: Важноста на некои нутритивни материи во спречување на појавата на анемија и други попречувања во развојот" и брошура „Правилна исхрана на доенчиња и мали деца".

Извршител:	Сектор за контрола на храна при ИЈЗ
Рок на известување:	квартално
Индикатор:	доставени флаери, брошури, публикации до МЗ

9. Спроведување на активности за одговор при тоplotни бранови

Програмските активности предвидени се согласно „Стратегијата за одговор и справување со климатски промени и усвоениот план за одговор и се дадени како преглед во табела 1.

Реден бр.	активност	количина
1. Едукативен материјал		
1.1	Изработка на Флаери за општа популација на македонски јазик и албански јазик	10.000
1.2	Изработка на фаери за матични лекари, менаџери, работници (македонски и албански јазик)	10.000
2. СОС телефонска линија		
2.1	Одржување и функционирање на инфо телефонската линија за три месеци	5 месеци
3. Веб страна		
3.1	Одржување и функционирање на веб страна	5 месеци
3.2	Откупување на смс пораки	5 месеци
4. Аналши за ефектите врз здравјето		
4.1	Следење на поврзаноста на временските варијабли и појавата на	1

	салмонелози и ентероколити во контекст на климатските промени	
4.2	Следење на аерозагадувањето во Скопје како функција на температурата во контекст на климатските промени	1
4.3	Следење на поленозите и алергиите како функција на температурата во контекст на климатските промени	1
Индикатор:	Извештај за реализирани активности	
Рок на известување :	активности под реден број 1и 4.1 прв квартал, под реден број 2 и 3 во трето тромесечие , реден број 4.2 и 4.3 во четврто тромесечие	

III. ЕПИДЕМИОЛОШКА ДЕЈНОСТ

1. Собирање, обработка и анализа на пријавите за заразни заболувања

Секојдневно прибирање, обработување и анализа на пријавите за заразни заболувања и епидемиолошките анкети, пријавите за изолиран или на друг начин докажан причинител на заразна болест, добиени од ЦЗ, врз основ на што ќе бидат подготвувани и доставувани следниве извештаи:

1.1 седмодневни извештаи (48 табеларни) за движењето на заразните заболувања по ЦЗ и подрачни единици и

1.2 месечни билтени (12)со епидемиолошки коментар.

1.3 Годишен извештај за движењето на акутните заразни заболувања во 2011 година;

1.4 неделни збирни извештаи за движење на грип од 40-20 недела врз основа на обработени индивидуални пријави

1.5 Секторот за контрола и превенција на заразни болести е одговорен за оперативно функционирање на АЛЕРТ системот во целата земја како и визуелизација на сите изготвени документи и извештаи преку интернет страната www.alert.mk , со цел за брз одговор при појава на епидемија, кој функционира на територијата на целата држава преку:

- непосреден епидемиолошки увид над системот на пријавување преку теренски увиди во целата република и стручно методолошка помош најмалку еднаш годишно во секој ЦЗ.

- прибирање на збирни неделни извештаи од ЦЗ/ПЕ, статистичка обработка и анализа на доставените податоци, за што ќе изготви неделен АЛЕРТ извештај за републиката.

- Изработка на месечни, тримесечни, шестмесечни и годишен извештај за АЛЕРТ системот врз база на прибраните податоци и информации, кои ќе ги доставува како повратни информации до Државниот санитарен и здравствен инспекторат, надлежните институции, по барање на други релевантни институции и до ЦЗ/ПЕ.

Индикатор:	доставени извештаи
Рок на известување:	неделно, месечно, квартално

2. Спречување на појава на вакцино превентабилни заболувања преку координација и континуирано следење на сите мерки и активности на регионално и локално ниво, како и предлагање и превземање на други мерки и активности за:

2.1 одржување на резултатите постигнати со ерадикација на детска парализа согласно акциониот план за АФП

- Прибирање и обработка на "Неделните извештаи за активен надзор на АФП".
- Изготвување на збирен неделен извештај на посебен Формулар и доставување до МЗ.
- седмодневни извештаи се доставуваат по електронски пат и до Канцеларијата на СЗО за Европа во Копенхаген, со сите податоци за пријавените АФП случаи во републиката.
- По добивање на итна пријава за АФП случај, Веднаш ќе биде направен теренски епидемиолошки увид и анкета од страна на епидемиолошката служба, со проверка на вакциналниот статус на пријавеното лице и неговите блиски контакти,
- во соработка со ЦЈЗ ќе биде направена контрола на опфатот со вакцинацијата против детска парализа на подрачјето каде е регистрирано заболувањето.
- Ќе се обезбеди материјал за вирусолошко испитување од заболениот и неговите контакти во соработка со ЦЈЗ, кој подготвен согласно меѓународните правила за транспорт на инфективен материјал ќе биде испратен во референтната ентеровирусна лабораторијата на СЗО во Софија, Бугарија.
- во случај на установување на т.н. "жежок случај" на АФП, ИЈЗ итно ќе го извести МЗ и СЗО - Копенхаген, ќе направи теренски епидемиолошки увид и истовремено ќе предложи дополнителни мерки во смисла на дополнителна или вонредна имунизација, како и други мерки и активности, соодветни на ситуацијата.
- Изготвување на тримесечни извештаи за АФП случаи и преземени мерки во врска со нивна пријава и доставување до МЗ.

Извршители:	ИЈЗ во соработка со ЦЈЗ.
Индикатор:	Број на обработени неделните извештаи за АФП, број на изготвени "Формулари за неделно пријавување на случаи на полио и АФП", број на епидемиолошки увиди при дојава на АФП, број на изготвени епидемиолошки анкети, број на земени и испратени материјали за лабораториско тестирање во Софија, број на теренски увиди за контрола на вакцинален опфат во случај на "жежок случај", број на доставени информации и преземени мерки на теренот.
Рок на известување:	Веднаш и квартално

2.2 Имплементација на предвидените активности за елиминација на автохтоните морбили и конгенитална рubeола во Република Македонија ќе се реализираат согласно „Програмата за елиминација на мали сипаници, рubeола и превенција на конгенитална рubeола инфекција во Република Македонија 2010-2015", преку:

- координација и континуирано следење на сите активности на регионално и локално ниво, предлагање и превземање на мерки и активности со цел спречување и сузбивање на епидемиското јавување и елиминација на автохтоните мали сипаници и рubeола на територијата на Република Македонија при што ќе изврши 10 теренски увиди во ЦЈЗ, и ќе изготви извештаи за најдената состојба со предлог мерки.
- Континуирано информирање за трендовите на движењето на мали сипаниците кај нас и во светот.
- Организирање на 5 регионални семинари на кои здравствените работници ќе се запознаат со Програмата за елиминација на мали сипаници и рubeола, и превенција на

конгенитална рубеола инфекција, како и со последните препораки и други пишани документи на СЗО, ECDC.

- изработка на месечни извештаи за бројот на заболени од мали сипаници, вакцинален статус, лабораториска потврда и исход на заболувањето, кои се доставуваат до Министерство за здравство, СЗО Канцеларија Скопје и СЗО Регионална канцеларија за Европа-Копенхаген. Истите активности се спроведуваат и за пријавените случаи на рубеола.

- задолжителна лабораториска дијагноза на сите поединечни случаи на заболени од мали сипаници кои се вакцинирани со МРП вакцина или со вакцина која содржи компонента мали сипаници (М), без разлика на епидемиолошката врска.

- При сомневање за појава на епидемија, заболувањето ќе се потврди со

лабораториска дијагноза најмалку кај првите 10 случаи од зафатеното подрачје.

- потврдување/отфрлање на дијагнозата врз основа на анализата на доставените

материјали во вирусолошката лабораторија при ИЈЗ на РМ за вирусолошко/серолошко испитување од заболениот и контактите.

Индикатор:	извештаи, информации
Фреквенција на известување:	Веднаш и квартално

2.3 Активности со цел спречување на појава на неонатален тетанус преку теренска стручно-методолошка помош за спроведување на активностите за остварување, перманентен увид во однос на опфатот со Те-Ал вакцина кај женската популација во генеративниот период во средините со висок ризик со опфат под препорачаното ниво и ќе се препорача дополнителна вакцинација со Те-Ал вакцина кај женската популација со непознат и/или непотполн вакцинален статус; женската популација на 18 годишна возраст, перманентен надзор и во зоните на низок ризик (гинеколошко - акушерските одделенија), при што ќе се контролира вакциналниот статус на бремените жени и родилките.

Индикатор:	Информации за најдената состојба и предлог мерки до МЗ
Рок на известување:	квартално

2. Следење, контрола и реализација на плановите за спроведувањето на континуирана имунизација преку теренски увиди во 10-те Центри за јавно здравје најмалку еднаш годишно.

Индикатор:	извештај
Рок на известување:	квартално

3. Подготвува и доставува стандарди и методолошки упатства, односно Програми за контрола, елиминација и ерадикација на определени заразни заболувања, а во согласност со препораките, стандардите и методолошките упатства на СЗО, ЕЦДЦ и др. референтни институции.

4. Информирање за трендовите на движење на заразните заболувања против кои се врши задолжителна имунизација кај нас , во соседните земји, Европа и во светот.

Индикатор:	доставени информации, упатства, препораки и стандарди
Рок на известување:	квартално

5. Спроведување на мерки за спречување на внесување и сузбивање на маларија, тропски, карантински и паразитарни заболувања во Република Македонија

6.1 Редовно следење на движењето на маларија, тропски, карантински и паразитарни заболувања во светот а посебно во земјите со кои нашата земја одржува тесни економски, културни и други врски и следење на препораките на СЗО, дадени во документот „Меѓународни Патувања и Здравје" и информирање за тековната состојба во светски рамки.

6.2 Пружање на стручно-методолошка помош на здравствени работници и институции кои се вклучени во следење, дијагностика и терапија на карантински заболувања,

6.3 По епидемиолошки индикации ќе се врши епидемиолошко испитување на контактите и суспектните лица на колера (епидемиолошки и лабораториски извидување на евентуално загрозените подрачја на Републиката, испитувања на дијареални заболувања, водата за пиење, како и отпадни води, за што од теренот ќе бидат земани примероци за лабораториско испитување.

6.4 Координација на активности согласно Оперативниот план за справување со вирусот на западен нил (West Nile virus)

Индикатор:	доставени информации за извршени епидемиолошки увиди, изготвени упатства, препораки и стандарди
Рок на известување:	квартално

6. Следење на грипот и други вирусни респираторни заболувања и лабораториско докажување

7.1 континуирано ја следи состојбата во светски, европски рамки и регионално. За актуелната состојба во врска со грипот во Републиката и пошироко и редовно ќе ги известува МЗ и ДСЗИ и Центрите за јавно здравје,

7.2 Врши лабораториски испитувања за докажување на причинители на вирусни респираторни заболувања на 300 земени материјали

7.3 При евентуална појава на пандемија од нов тип на инфлуенца, ќе бидат земени материјали од првите 200 случаи за вирусолошка верификација и субтипизација на вирусот. Анализите ќе бидат извршени во референтната вирусолошка лабораторија при ИЈЗ.

Индикатор:	Број на епидемиолошки увиди, изготвени информации, извештај за лабораториски анализи.
Рок на известување:	квартално

8. Спречување и сузбивање на интрахоспитални инфекции

8.1 Пружање стручно-методолошка помош и епидемиолошки увиди по еднаш годишно во секој од ЦЈЗ во врска со реализацијата и спроведувањето на мерките и активностите за спречување и сузбивање на интрахоспитални инфекции, земање по потреба на материјали за микробиолошки анализи со цел контрола на превземените активности од страна на ЦЈЗ на локално ниво.

Индикатор:	квартални извештаи
Рок на известување:	квартално

8.2 Годишен извештај за состојбата и контролата на интрахоспиталните инфекции во Јавноздравствените и Приватните болници во Р. Македонија, според податоците добиени од страна на тимовите за контрола на ИХИ (внатрешна контрола), Центрите за јавно здравство во Р. Македонија и Државниот санитарен и здравствен инспекторат при Министерството за здравство на Р. Македонија (надворешна контрола). Предлагање санитарно-профилактички и противепидемиски мерки и евалуација на тие мерки во спречувањето и сузбивањето на инфекциите.

Индикатор:	годишен извештај
Рок на известување:	30.11.2012

IV. Безбедност и здравје на работа и превентивна здравствена заштита на работниците и земјоделците

Во рамките на зајакнувањето на националниот здравствен систем во сегментот на медицината на трудот како интегрален дел на системот на здравствена заштита еден од основните приоритети е процесот на модернизацијата на Службите за медицина на труд (СМТ) и промоција на СЗО моделот на основните Служби за медицина на трудот (ОСМТ), преку изготвувањето и имплементацијата на „Националната Програма за Службите за медицина на трудот,,. Современите Служби за медицина на трудот треба да обезбедат содржина, квалитет, достапност и дистрибуција на услугите во медицината на трудот кои се релевантни на специфичните услови и вистинските потреби на заедницата на микро и макро ниво, со цел за примарна превенција на професионалните болести, болести во врска со работата и повреди на работа. Предложениот модел на ОСМТ влезен во националната здравствена стратегија треба да обезбеди подобрување на работата на здравствениот систем, поставувајќи цели за зголемување на покриеноста на работната популација со услуги од медицината на трудот.

Превентивните мерки и активности вклучуваат продолжување на активностите претходните години во делот на:

1. оценка на здравствената состојба и работната способност кај земјоделците во Република Македонија
2. Оценка на здравствената состојба и работната способност кај невработени лица во Република Македонија

1. Оценка на здравствената состојба и работната способност кај земјоделците во Република Македонија

Активностите се продолжување на веќе реализирани активности од 2009, 2010 и 2011 година, при што е предвидено да се спроведе:

1.1 На територијата на РМ кај вкупно 300 лица -земјоделци со примена на прашалник "Прашалник за следење на влијанието на професионалните штетности врз здравјето на земјоделците" (македонски и албански јазик) да се добијат основните информации (според епидемиолошките принципи) за професионалните здравствени ризици и здравствената состојба , да се лоцираат и проценат основните проблеми на медицината на трудот кај земјоделците, со што ќе се овозможи нивно следење и ќе се обезбеди изградба на долгорочна и солидна база на податоци за научноистражувачка работа.

1.2 Се планираат 300 насочени превентивни медицински прегледи(содржината на прегледите и активностите дадена во прилог табела бр.1 реден број 1), по методологија на случаен избор од повеќе места во Републиката.

1.3 Пред прегледите и во текот на прегледите, ќе биде изведувана и превентивно едукативно -воспитната активност и дистрибуција на брошура (македонски и албански јазик).

1.4 Организирани две работилници/семинари на тема од професионалните ризици кај земјоделците и мерки за превенција, за лекарите од ЈЗУ „здравствен дом -служби за медицина на труд и лекари од ПЗЗ (специјалисти по медицина на труд) од руралните средини.

Табела бр. 1 Преглед и обем на активности за оценка на здравствената состојба и работната способност кај земјоделците

Ред. бр.	Активност	1 за активност во ден
1.	<ul style="list-style-type: none"> • Прегледи на специјалист по медицина на трудот ЕКГ, основни лабораториски анализи (крвна слика, гликемија, урина) психолошки тестирања (Стрес индекс) и прашалник за следење на влијанието на невработеноста врз здравјето • Спирометриско испитување на белодробната функција • Токсиколошки анализи-ЦО и карбоксиемоглобин во крв • Токсиколошки анализи - холинестераза во серум • Аудиометрија, преглед од офталмолог, ОРЛ преглед, невропсихијатриски преглед, психоски тестови, алерготестови, бронхопровокациони тестови риноманометрија, по индикација 	270.000,00

2.	Брошура и пропаганден материјал, печатење и дисеминација на 300 примероци (македонски и албански јазик)	50.000,00
3.	Организација на два семинари/ работилници (со лекари од ПЗЗ и спец. по медицина на трудот)	60.000,00
4.	Статистичка обработка на прашалници и годишен извештај со евалуација и коментар на резултатите	70.000,00

2. Оценка на здравствената состојба и работната способност кај невработени лица во Република Македонија

Невработеноста е асоцирана со здравствени проблеми поврзани со економски тешкотии, сиромаштија, непогодни услови за живеење, лоша исхрана и водоснабдување, социјални и психолошки проблеми, стрес, неподобен животен стил (пушење и алкохол) и повисоки стапки на морбидитет и морталитет (кардиоваскуларни заболувања, карциноми, инфективни заболувања, дијабетес). Имајќи го предвид големиот процент на невработени во Република Македонија грижата на државата за оваа посебно вулнерабилна група манифестирана како грижа за нивната здравствена состојба и работоспособност е важен поттик во економските реформи бидејќи само здраво работоспособно население е во состојба да ги носи економските реформи и да се справи со реформските предизвици. Европската Комисија дава особено значење на сите мерки и активности за одржување и промовирање на здрава работна сила имајќи ја предвид социјалната и економската димензија на невработеноста (Цоммунитс стратџис фор сафтс анд хеалтх ат њорк 2007/2012, Глобален акционен план за здравјето на работниците 2008-2017).

Целите на активностите од програмата се:

- Утврдување на здравствената состојба како и работоспособноста кај невработеното население
- Проценка на влијанието на претходните работни места во однос на професионални заболувања и заболувањата во врска со работата
- Проценка на факторите кои влијаат на здравствената состојба и работоспособноста (должината на невработеност, животниот стил, социоекономските хроничниот стрес, и др. фактори)

Ќе се реализираат 600 насочени скрининг превентивни медицински прегледи (систематски прегледи по обем прикажан на табела бр.2) кои ќе бидат изведувани кај официјално невработени лица 18-64 години, ќе биде применуван прашалник за евалуација на стрес.

Табела бр.2

Активност	цена за активност во ден.
Прегледи на специјалист по медицина на трудот ЕКГ, основни лабораториски анализи (крвна слика, гликемија, урина) психолошки	255.000,00

тестирања/Стрес индекс и прашалник за следење на влијанието на невработеноста врз здравјето (вкупно 600 прегледи)	
---	--

Носител и координатор на активностите под точка IV од програмата е ЈЗУ „Институт за медицина на трудот на РМ, Колаборативен центар на СЗО од областа на медицината на трудот, во соработка со ЈЗУ„ Институт за јавно здравје на Република Македонија,, .

Планираните активностите ќе се реализираат во временски период од јануари до октомври за што ќе се приложува детален извештај како и конечен извештај со анализа на состојбата.

Индикатор:	годишен извештај со анализа
Рок на извршување:	30.11.2012 год.

ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМАТА

За реализација на програмата за 2012 год. потребни се следните средства по извршители:

A	ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ - Скопје	24.841.080.00
A1.	Институт за медицина на труд - Скопје	705.000,00
a.	оценка на здравствената состојба и работната способност кај земјоделците во Република Македонија	450.000,00
б	оценка на здравствената состојба и работната способност кај невработени лица во Република Македонија	255.000,00
	ВКУПНО A+A1	25.546.080,00
Б	Министерство за здравство (вонредни состојби)	1.200.000,00
	ВКУПНО: A+A1+Б	26.746.080,00
В	ЦЕНТРИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ	
1.	Центар за јавно здравје - Штип	3986840
2.	Центар за јавно здравје - Тетово	5750250
3.	Центар за јавно здравје - Струмица	3986840

4.	Центар за јавно здравје - Прилеп	4293520
5.	Центар за јавно здравје - Скопје	8893720
6.	Центар за јавно здравје - Куманово	5443570
7.	Центар за јавно здравје - Охрид	4293520
8.	Центар за јавно здравје - Кочани	3986840
9.	Центар за јавно здравје - Битола	5443570
10.	Центар за јавно здравје - Велес	5750250
	ВКУПНО Б	51.828.920
B1	Орио проект-проценка на службите за имунгоација (простор ,опрема ,кадар)	1.425.000,00
	ВКУПНО: В+В1	53.253.920,00
	ВКУПНО: А+Б+В	80.000.000,00

Вкупните средства за реализација на оваа програма ќе се обезбедат од Буџетот на Република Македонија за 2012 година во износ од 80.000.000,00 денари.

Распределба на финансиски средства за извршителите ,извршена е согласно усвоената формула за распределба.

Исплатата на средствата по Програмата ќе се врши квартално од страна на Министерството за здравство , врз основа на доставените фактури и извештаи за реализација на активностите содржани во Програмата и согласно работниот план.

Фактурирањето ќе се врши по утврдени и усвоени програмски цени од страна на извршителите и нивните надлежни органи и одобрени од министерот за здравство.

Надзор над спроведувањето на Програмата врши Министерството за здравство и по потреба поднесува Извештај до Владата на Република Македонија.

Јавните здравствени установи кои се извршители во Програмата, најдоцна до 31.01.2012 година ќе достават до Министерството за здравство Збирен годишен извештај за реализираните мерки и активности предвидени со Националната годишна програма за јавно здравје во Република Македонија за 2011 година .

Програмата ќе се реализира во рамки на обезбедените средства во Буџетот на Република Македонија за 2012 година во износ од 80.000.000,00 денари, Раздел 19001- Министерството за здравство, Потпрограма 53-Превентивна здравствена заштита.

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-8366/1 - 11
9 јануари 2012 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,

м-р Зоран Ставреси, с.р.